

ADALET VE HAKKARİYA PARTİSİ T.B.M.M. Genel Başkanlığı
Tarih : 11.06.2010
Sayı : 279

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

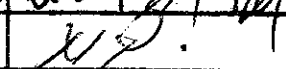
Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, genel gerekçe ve madde gerekçeleri ile birlikte ilişikte sunulmuştur. 11.06.2010,

Gereğini arz ederim.

M. Emin Elener ¹ Yılmaz TUNÇ
Bartın Mv. Bartın Mv.

EKLERİ :

- 1- Genel gerekçe
- 2- Madde gerekçeleri
- 3- Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon		İçişleri		
Esas Komisyon		Adalet		
Tarih: 11 Haziran 2010		F. No: 2/711		
Md.Y.	Müdür	D.Bsk.M	G.Sek.Y.	Gen.Sek.
				
BAŞKAN				

GENEL GEREKÇE

20 Kasım 1989 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulunca kabul edilen ve Ülkemiz tarafından da 1995 yılında onaylanan Çocuk Hakları Sözleşmesinde ve diğer uluslararası mevzuatta, suça itilen çocukların çocuklara özgü koşullarda soruşturulması ve kovuşturulması, çocuklar hakkında özgürlüğü kısıtlayıcı tedbirler ile hapis cezasına en son çare olarak ve mümkün olan en kısa süreyle başvurulması, kararların alınmasında ve uygulanmasında çocuğun yaşamına ve gelişimine uygun davranılması ilkesi benimsenmiş, ayrıca çocukların yararının her zaman üstün tutulması gerektiği kabul edilmiştir.

Belirtilen amaçla hazırlanan ve korunma ihtiyacı olan çocuklar hakkında alınacak tedbirler ile suça sürüklenen çocuklar hakkında uygulanacak güvenlik tedbirlerinin usûl ve esaslarına, çocuk mahkemelerinin kuruluş, görev ve yetkilerine ilişkin hükümleri kapsayan 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu, 15/7/2005 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kanunda çocukların yargılanması usulü ile bunların yargılanacakları mahkemeler ayrıntılı olarak belirlenmiştir. Ancak, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununda, çocuklara verilecek cezalar ile yargılanacakları mahkemeler konusunda bazı istisnalara yer verilmiştir. Terörle Mücadele Kanununda yer alan bu istisnaların çocuklar lehine kaldırılması gerekmektedir.

Ayrıca, teklifle, çocukların birtakım etkiler dolayısıyla işledikleri toplantı ve gösteri yürüyüşüne katılmak, bu suça bağlı olarak örgüt üyeliği ve toplantı ve gösteri yürüyüşü sırasında işledikleri propaganda suçundan mahkum oldukları cezaların, çocuklara özgü güvenlik tedbiri olarak infaz edilmesi suretiyle, çocukların topluma kazandırılması ve bu suçları bir daha işlememesini sağlayacak hükümlere yer verilmiştir.

Öte yandan, toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının kullanılmasında uyulacak usuller ile gerçek ve tüzel kişilerin düzenleyecekleri toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin yerini, zamanını, usul ve şartlarını, düzenleme kurulunun görev ve sorumluluklarını, yetkili merciiin yasaklama ve erteleme hâllerini, güvenlik kuvvetlerinin görev ve yetkileri ile yasakları ve ceza hükümlerini içeren 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun adli yaptırımların belirlendiği 32, 33 ve 34 üncü maddelerinde kabul edilen suçlar ile 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun "Görevi yaptırmamak için direnme" kenar başlıklı 265 inci maddesinde kabul edilen suçlar, aynı hukukî konuyu düzenlediğinden, Türk Ceza Kanununa uyum sağlamak amacıyla Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 32, 33 ve 34 üncü maddelerinde düzenlenen suçlar ile yaptırımlarının yeniden belirlenmesi gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen amaçların gerçekleştirilmesi amacıyla işbu kanun teklifi verilmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun adli yaptırımların belirlendiği “Hükümet emrine karşı gelenler” kenar başlıklı 32 nci maddesinde düzenlenen suçun unsurları, Türk Ceza Kanununun “Görevi yaptırmamak için direnme” kenar başlıklı 265 inci maddesinde kabul edilen fiillerle benzerlik taşımakta ve aynı hukukî konuyu düzenlemektedir. Maddeyle, Türk Ceza Kanununun 265 inci maddesine atıf yapmak suretiyle, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 32 inci maddesinde düzenlenen suçun unsurları ve yaptırımları yeniden belirlenmektedir.

Diğer yandan, 32 nci maddenin birinci fıkrasında düzenlenen suçü işleyen düzenleme kurulu üyeleri hakkında, cezanın yarı oranında artırılarak hükmedilmesi öngörülmektedir.

MADDE 2- Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun adli yaptırımların belirlendiği “Toplantı ve yürüyüş silâhlı katılanlar” kenar başlıklı 33 üncü maddesinde düzenlenen suçun unsurları, Türk Ceza Kanununun “Görevi yaptırmamak için direnme” kenar başlıklı 265 inci maddesinde kabul edilen fiillerle benzerlik taşımakta ve aynı hukukî konuyu düzenlemektedir. Teklifin çerçeve 1 inci maddesiyle, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 32 inci maddesinde düzenlenen suçun unsurları ve yaptırımları, Türk Ceza Kanununun 265 inci maddesine atıf yapmak suretiyle, yeniden belirlenmektedir. Yapılan bu değişiklik dolayısıyla, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 33 üncü maddesinde de değişiklik yapılmaktadır.

Diğer yandan, toplantı ve gösteri yürüyüşüne 23 üncü maddenin (b) bendinde sayılan ve bulundurulması suç kabul edilen silâh veya araçları taşıyarak katılanlar hakkında, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasıyla birlikte, ayrıca suç teşkil eden bu eylemden dolayı da ilgili kanun hükümlerine göre cezaya hükmolunması öngörülmektedir.

MADDE 3- Teklifin çerçeve 1 ve 2 nci maddeleriyle, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 32 ve 33 üncü maddelerinde yapılan değişiklikler ve Türk Ceza Kanununun “Suça iştirak” Bölümünde yer alan hükümler karşısında Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 34 üncü maddesinde yer alan hükümlerin kaldırılması gerekmektedir.

Kaldırılan bu hükümlerin yerine, çocukların yasal olmayan toplantı ve gösteri yürüyüşüne katılmak, bu suça bağlı olarak örgüt üyeliği ve toplantı ve gösteri yürüyüşü sırasında işledikleri propaganda suçundan mahkum oldukları cezaların, süresi aynı olmak koşuluyla, Çocuk Koruma Kanununun 5 inci maddesinde öngörülen çocuklara özgü güvenlik tedbiri olarak infaz edilmesini sağlayan hükümler konulmuştur. Belirtilen suçlardan ceza alan çocuklar ceza infaz kurumuna alınmayacak ve cezaları güvenlik tedbiri olarak infaz edilecektir. Ancak, bu hüküm, bu suçları ilk kez işleyen çocuklar bakımından uygulanabilecek, mükerrir olan çocuklar hakkında uygulanmayacaktır.

MADDE 4- Terörle Mücadele Kanununun 5 inci maddesinde, aynı Kanunun 3 üncü ve 4 üncü maddelerinde belirtilen suçları işleyenler hakkında, ilgili kanunlara göre tayin edilecek hapis veya adli para cezalarının yarı oranında artırılarak hükmolunacağı düzenlenmiştir. Bu hüküm, çocuklar bakımından da geçerlidir. Yapılan düzenlemeyle, çocukların Terörle Mücadele Kanununun 3 üncü ve 4 üncü maddelerinde belirtilen suçları işlemeleri hâlinde, haklarında ilgili kanunlara göre tayin edilecek hapis veya adli para cezalarının Terörle Mücadele Kanununun 5 inci maddesi gereğince ayrıca yarı oranında artırılmasının önüne geçilmektedir.

MADDE 5- Maddeyle, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 107 nci maddesinin dördüncü fıkrasına hüküm eklemek suretiyle, çocuklar bakımından bu fıkra da yer alan koşullu salıverilme sürelerinin uygulanmaması ve aynı Kanunun 107 nci maddesinin diğer fıkralarında düzenlenen koşullu salıverilme müessesesine ilişkin genel sürelerin çocuklar hakkında uygulanması öngörülmektedir.

MADDE 6- Maddeyle, Terörle Mücadele Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmak suretiyle, yaş ayırımı yapılmaksızın terör suçu işleyen çocukların çocuk mahkemelerinde yargılanmaları sağlanmaktadır.

Ayrıca, Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlarla ilgili olarak hükmün açıklanmasının geri bırakılması, seçenek yaptırımlara çevirme ve ertelemeye ilişkin yasakların yaş ayırımı yapılmaksızın terör suçu işleyen çocuklar bakımından ortadan kaldırılması için, Terörle Mücadele Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “onbeş yaşını tamamlamamış” ibaresi madde metninden çıkarılmaktadır.

MADDE 7- Yürürlük maddesidir.

MADDE 8- Yürütme maddesidir.

BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 06/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 32 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Direnme

MADDE 32- Kanuna aykırı toplantı veya gösteri yürüyüşlerine katılanlar, ihtar ve zor kullanma yetkisinin kullanılmasına rağmen dağılmamakta ısrar ederlerse, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Düzenleme kurulu üyeleri hakkında bu fıkra hükmüne göre verilecek ceza yarı oranında artırılarak hükmolunur.

İhtara veya zor kullanmaya rağmen kolluk görevlilerine karşı cebir veya tehdit kullanılarak direnilmesi hâlinde, Türk Ceza Kanununun 265 inci maddesinde tanımlanan suçtan dolayı cezaya hükmolunur.

23 üncü maddede yazılı hâllerden biri gerçekleşmeden veya 24 üncü madde hükmü yerine getirilmeden, yetki sınırı aşılarak, toplantı veya gösteri yürüyüşlerinin dağıtılması hâlinde, yukarıdaki fıkra yazılı fiilleri işleyenlere verilecek cezalar dörttebire kadar indirilerek uygulanabileceği gibi, icabına göre büsbütün de kaldırılabilir.”

MADDE 2- 2911 sayılı Kanunun 33 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 33-** Toplantı ve gösteri yürüyüşlerine 23 üncü maddenin (b) bendinde sayılan silâh veya araçları taşıyarak katılanlar, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Silâh veya aracın bulundurulmasının suç oluşturması hâlinde, ayrıca bu suçtan dolayı da ilgili kanun hükümlerine göre cezaya hükmolunur.”

MADDE 3- 2911 sayılı Kanunun 34 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Çocuklara uygulanacak hükümler

MADDE 34- Çocukların,

a) 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununa aykırı toplantı ve gösteri yürüyüşüne katılmaktan,

b) Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununa aykırı toplantı ve gösteri yürüyüşüne katılmaya bağlı olarak örgüt üyeliğinden,

c) Toplantı ve gösteri yürüyüşü sırasında işledikleri propaganda suçundan,

mahkum oldukları cezalar, süresi aynı olmak koşuluyla, çocuklara özgü güvenlik tedbiri olarak infaz edilir. Ancak, bu hüküm, bu suçlardan mükerrir olan çocuklar ile ateşli silah,

mermi veya bıçak ya da patlayıcı maddelerle toplantı ve gösteri yürüyüşüne katılan çocuklar hakkında uygulanmaz.”

MADDE 4- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 5 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu madde hükümleri çocuklar hakkında uygulanmaz.”

MADDE 5- 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 107 nci maddesinin dördüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu fıkra hükümleri çocuklar hakkında uygulanmaz.”

MADDE 6- 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun;

a) 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi,

b) 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “onbeş yaşını tamamlamamış” ibaresi,

yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 7- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Dr. İrfan NEZİROĞLU
Kanunlar ve Kararlar Müdürü